

Lugeja küsib: Minu 15-aastane tütar tahab suvisel koolivaheajal iseseisvalt tööle minna, et omale taskuraha teenida. Kas tütrele on selleks vaja minu nõusolekut ning mida ma lapsevanemana peaksin veel teadma või millele tähelepanu pöörama?

Vastab Tööinspektsiooni tööinspektor-jurist Leonid Siniavski:

Alaealisel töötajal on töölepingu sõlmimiseks vaja peale tema enda soovi ja tahte tööd teha, tema seadusliku esindaja, üldjuhul siis lapsevanema nõusolekut. Töölepingu seaduse (edaspidi TLS) § 8 lõige 1 sätestab järgmist: töölepingu sõlmimiseks vajalik alaealise tahteavaldus, mis on tehtud seadusliku esindaja eelneva nõusolekuta, on tühine, välja arvatud, kui seaduslik esindaja tahteavalduse hiljem heaks kiidab. Seadus ei reguleeri, mis vormis vanema antud nõusolek peab olema. Vanem võib oma nõusoleku anda seega suuliselt (näiteks kohtumisel tööandjaga) või kirjalikult. Tööandja jaoks on loomulikult kindlam ja vajalikum lapsevanema kirjalik nõusolek. Nõusolekuga on võrdsustatud ka tehingu (antud juhul töölepingu sõlmimise) hilisem heakskiitmine. Taoline põhimõte tuleneb tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 11 lõikest 1. Lapsevanem võib oma nõusoleku töölepingu sõlmimiseks alaealisega anda seega erandjuhtudel ka tagantjärele, ehk pärast noore tööle asumist.

Tööleping, mis on sõlmitud alaealisega ilma tema seadusliku esindaja nõusolekuta, on tühine (TLS § 8 lõige 6). Kui aga tööandja siiski sõlmib alaealisega töölepingu ilma alaealise seadusliku esindaja nõusolekuta, on tööandja üle töösuhete järelevalvet teostaval tööinspektoril õigus lisaks ettekirjutuse tegemisele alustada tööandja suhtes väärteomenetlust ning rikkumise tuvastamisel kohaldada rahaträhvi (TLS § 115, § 119).

Kindlustamiseks koolikohustuslikule alaealisele võimalust õppetööks välja puhata, piirab seadus alaealise töötamise aega. Nii ei tohi koolikohustuslik alaealine töötada rohkem, kui pool oma koolivaheaja kestusest. Laps on koolikohustuslik põhikooli lõpetamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Lapsevanem, kui alaealise seaduslik esindaja, ei tohi seega anda nõusolekut töötamiseks rohkem kui pooleks õpilase suvise koolivaheaja kestusest (TLS § 8 lõige 2).

Lapsevanemana oleks Teil ka hea teada, et lapse tulevane tööandja on tulenevalt töötervishoiu ja tööohutuse seadusest § 13 lõige 1 punktist 5² kohustatud teavitama alaealist ja alla 15-aastase alaealise seaduslikku esindajat (lapsevanemat) alaealise tööga seotud riskidest ning tema ohutuse ja tervise kaitseks rakendatud abinõudest. Ja muidugi peaksite lapsevanemana ennast kurssi viima tööseadusandlusega kehtestatud kõikvõimalike piirangutega alaealiste tööle (lubatud tööd, keelatud tööd), aga samuti alaealiste töö- ja puhkeaja osas sätestatud piirangutega. Täiendavat teavet selles osas leiate Tööinspektsiooni veebilehelt aadressil: www.ti.ee ning Tööelu portaalist www.tooelu.ee.

Lisainfo:
Liisa Prööm
Teabe peaspetsialist
Teabeosakond
Tööinspektsioon